Wydanie B.

Cena egzemplarza zł 3
Pobieranie wyższej opłaty jest nadużyciem

ILUSTROWANY
KURIER POLSKI

Prenumerata miesięczna wynosi zł 60 + 10 zł za doręczenie zamiejsc. + 5 zł za doręczenie miejscowe

Rok II | Telefony Centrali w Bydgoszczy 33-41 i 33-42 (czynne całą dobę) Centrala zamiejscowa 90. Rozmównica publiczna 19-07 Sekretariat redakcji przyjmuje codziennie od godziny 10 do 12 | Wtorek, dnia 18 czerwca 1946 r. | Wydawca: SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA „ZRYW". Konto PKO „ZRYW" Nr VI–135. PKO „I.K.P." Nr VI–140 Konto bieżące: Bank Związku Spółek Zarobkowych w Bydgoszczy | Nr 162

Konferencja paryska

w nastroju optymistycznym

Nowy Jork pod znakiem bomby atomowej. - Obrady paryskie w atmosferze nadziei i modlitwy. - Rozszerzenie programu prac na Niemcy i Austrię

NOWY JORK (ms). W chwili obecnej w metropoliach świata toczą się ważne obrady, których wyniki mogą zadecydować o przyszłości świata. W Nowym Jorku obraduje komisja do spraw energii atomowej, której zadaniem jest utworzenie systemu międzynarodowej kontroli nad bombą atomową. W Paryżu rozpoczęła się konferencja ministrów zagranicznych Francji, Stanów Zjedn., Wielkiej Brytanii i Zw. Radzieckiego, która ma za zadanie przygotowanie traktatów pokojowych z b. satelitami osi. Świat cały uważnie śledzić będzie przebieg tych narad, albowiem losy świata zależą od tego, czy będą opanowane niszczycielskie siły atomu i czy cztery mocarstwa potrafią wytyczyć wspólną linię postępowania.

Na pierwszym posiedzeniu komisji do spraw energii atomowej przedstawiciel Stanów Zjedn. Baruch, przedłożył plan zabezpieczenia świata przed tą straszną bronią. Projekt przewiduje utworzenie międzynarodowego zarządu do spraw energii atomowej, w którego rękach spoczywałaby kontrola nad wszystkimi dziedzinami wiedzy i produkcji w zakresie bomby.

Przedstawiciel Stanów Zjedn. powiedział, że jeżeli powstanie sprawny system kontroli międzynarodowej, to wówczas Stany Zjedn. gotowe będą zaprzestać fabrykacji bomby, zniszczą posiadane jej zapasy oraz udzielą władzom międzynarodowym wszelkich informacyj w tym zakresie.

W Paryżu odbywają się narady nad przyszłym ukształtowaniem pokoju świata. Rokowania rozpoczęły się w atmosferze optymistycznej, a jak to określił min. Byrnes: w atmosferze nadziei i modlitwy.

Dotychczasowe obrady ministrów w Londynie i w Paryżu nie przyniosły zadowalających wyników. Obecnie pokładane są większe nadzieje w odbywającej się konferencji.

Przede wszystkim rozpoczną się obrady nad traktatami pokojowymi z Włochami, Węgrami, Austrią i Finlandią. Pewne trudności nasuwa sprawa Finlandii. Również trudną do rozwiązania jest sprawa Triestu. Jugosławia przy poparciu Zw. Radzieckiego domaga się włączenia Triestu do państwa jugosłowiańskiego, inne mocarstwa, jak Francja, Stany Zjednoczone i Wielka Brytania, zgadzają się na pozostawienie miasta Włochom i umiędzynarodowienie portu.

Na pierwszym posiedzeniu w Paryżu ministrowie postanowili rozszerzyć program prac przez włączenie sprawy Austrii, Niemiec oraz politycznej sytuacji Włoch.

Min. Byrnes dążyć będzie do opracowania traktatu pokojowego z Austrią, gdyż — jego zdaniem — zawarcie tego traktatu konieczne jest dla pokoju w Europie i pozwoli na wycofanie wojsk okupacyjnych z pewnych obszarów tej części Europy. Pewien optymizm wzbudziła gotowość Mołotowa przyjęcia propozycji Byrnesa, aby przedyskutować sprawę Austrii. Na konferencji ub. miesiąca odrzucał on, jak wiadomo, wszelkie sugestie w tym względzie. Przewodniczący min. Bidault zaproponował, aby dyskusja objęła całe zagadnienie Austrii, na co min. Byrnes zgodził się.

Min. Mołotow wskazał na powagę sytuacji we Włoszech ze względu na kwestię zlikwidowania faszyzmu. Podkreślił, że monarchiści włoscy nie chcą się podporządkować wyrokowi narodu. Zażądał on postawienia sprawy na porządku dziennym.

Ministrowie przedyskutują dziś sprawozdania zastępców, dot. szeregu punktów traktatów pokojowych, co do których nie udało się osiągnąć porozumienia na poprzedniej konferencji.

Sytuacja w Europie jest poważna -

stwierdza premier kanadyjski Mackenzie King

LOLNDYN (ms). Po powrocie z konferencji wspólnoty brytyjskiej,

Mackenzie King

Smuts i Mackenzie King omawiali sytuację w Europie. Dokonanie przez Związek Radziecki demarche w dziedzinie przyjaźni z państwami zachodnimi, twierdzi Smuts, dałoby wielkie korzyści światu. Przed konferencją paryską 4 ministrów stoją ogromne zadania. Posiada ona ogromne znaczenie dla przygotowania gruntu do ścisłej współpracy w sprawie Niemiec. Sytuacja żywnościowa Wielkiej Brytanii jest trudna, ale naród zdaje sobie sprawę z powagi sytuacji oraz ze znaczenia podjętej akcji i podporządkuje się jej.

Mackenzie Kink stwierdził, że sytuacja w Europie jest poważna. Ameryka musi wysyłać żywność, jeżeli chcemy uniknąć nie tylko rozruchów głodowych, ale i zamieszek zbliżonych do rewolucji.

Smuts

„Persja" nad Dunajem

WIEDEŃ (ZAP). Badania radzieckich geologów, poszukujących ropy naftowej zostały, jak podaje londyński „Observer", uwieńczone bardzo pomyślnym wynikiem. Złoża ropy mają być tak bogate, że Austria będzie „Persją" środkowej Europy.

Nowe ministerstwa w ZSRR

MOSKWA (PAP). Na mocy dekretów prezydium Rady Najwyższej ZSRR utworzono dwa nowe ministerstwa: ministerstwo przemysłu medycznego i ministerstwo geologii. Ministrem przemysłu medycznego został Andrzej Tretiakow, a na czele ministerstwa geologii przekształconego z komitetu geologicznego stanął Ilia Małyszew.

Argentyna nawiąże stosunki dyplomatyczne z Polską

LONDYN (ms). Argentyński min. spraw zagr. podał do wiadomości, iż w Argentynie rozważane są możliwości ponownego nawiązania stosunków dyplomatycznych z Austrią, Węgrami, Czechosłowacją, Polską, Jugosławią i państwami Ligi Arabskiej. Komunikat podaje, że w następstwie nawiązania stosunków ze Zw. Radzieckim, podpisany będzie układ handlowy między Argentyną i ZSRR.

Niemcy uciekają ze strefy amerykańskiej do radzieckiej

BERLIN (PAP). Na żądanie władz radzieckich przeprowadzona została obecnie między strefami wymiana ludności wstrzymana od 15 czerwca. Władze radzieckie motywują swe żądanie ogromnym napływem ludności ze strefy amerykańskiej do radzieckiej. Po 15 czerwca do strefy radzieckiej będą dopuszczone tylko niewielkie transporty ludności z Bawarii, których przewóz musi być zatwierdzony przez Radę Kontrolną w Berlinie.

W 250-na rocznicę smierci Jana Sobieskiego

WARSZAWA (tel. wł.). Wczoraj przypadała 250-letnia rocznica śmierci króla Jana III Sobieskiego, pogromcy Turków. Jan III już jako hetman wielki koronny walczył z Turkami bijąc ich pod Chocimem. Po koronacji w r. 1676 podjął wyprawę przeciwko Turkom, zakończoną pokojem pod Żórawnem. W r. 1683 uratował Wiedeń od oblegających go Turków, których potęga w Europie została dzięki niemu złamana. Zmarł w r. 1696 w Wilanowie pod Warszawą.

Wierny maksymie swego narodu, że „słodko jest za ojczyznę umierać" walczył przez całe życie z wrogami Polski i rozumiał znaczenie siły zbrojnej dla Rzeczpospolitej. On to doprowadzi wojsko polskie do ogromnej na owe czasy liczby 100.000 ludzi. Jakkolwiek starał się ugruntować potęgę Polski na wschodzie, nie zapominał o zachodnich granicach państwa i starał się je wzmocnić opierając się na wojsku, co spotkało się z opozycją możnowładztwa.

Świat w poszukiwaniu trwałego pokoju

Bevin — Mołotow — Byrnes o nowej konferencji paryskiej

BERLIN (ZAP). Nadzieje na trwały pokój są nieodłącznie związane z wynikiem konferencji paryskiej. Stąd też nie chcąc ich zawieść, już dzisiaj, jeszcze przed rozpoczęciem konferencji, przewiduje się możliwości wybrnięcia z impasu na wypadek, że... konferencja się nie uda.

„Jeżeliby konferencja paryska, rozpoczynając się 15 czerwca, miała się nie udać i nie doprowadzić do uzgodnienia traktatów pokojowych przez cztery mocartwa, mówi Bevin, to należy je poddać obradom 21 państw, które brały udział w wojnie".

„Nie można polecić opracowania traktatów pokojowych grupie 21 państw, bo łatwo może się zdarzyć, że powstaną różne projekty traktatów, które tym trudniej będzie uzgodnić — mówi Mołotow. Traktaty pokojowe muszą być załatwione w Paryżu."

„Jeśli się nie uda konferencja z 15 czerwca, to trzeba zwołać drugą 1 lipca, albo 15 lipca" — mówi Byrnes.

„Trzeba znaleźć wspólną podstawę rozwiązywania problemów europejskich — mówi Bevin — musimy znaleźć sposoby przezwyciężenia przepaści między Wschodem a Zachodem. W przeciwnym razie pokój, który ustanowimy, nie będzie dłuższy niż ten, który powstał po roku 1919."

Świat pracy obraduje w Moskwie

MOSKWA (ms). Dnia 17 bm. rozpocznie się w Moskwie posiedzenie rady wykonawczej Światowej Federacji Związków Zawodowych. Przewodnictwo obejmie przedstawiciel Wielkiej Brytanii. Na porządku obrad znajduje się sprawa stosunku między Świat. Fed. Zw. Zawod. a Radą Gospodarczo-Społ. ONZ, sprawozdanie komisji Federacji, która odwiedziła niedawno Niemcy, propozycja wysłania komisji do zbadania sytuacji związkowej w Japonii, zbadanie egzekutywy związków zawodowych w Grecji i sprawa reżimu generała Franco.

Komu przyzna się prawa uchodźcy?

NOWY JORK (ms). W Nowym Jorku rozpoczęła obrady Rada Gospodarczo-Społeczna. Na posiedzeniu komisyjnym omawiano zagadnienie wysiedleńców i uchodźców. Stany Zjedn. złożyły wniosek dot. spraw finansowych projektowanej międzynarodowej organizacji uchodźców. Delegat Jugosławii domagał się utworzenia komisji, której zadaniem byłoby zbadanie sytuacji w obozach dla uchodźców i stwierdzenia, czy nie ukrywają się tam przestępcy wojenni i zbrodniarze. Określono również definitywnie pojęcie „uchodźca". Do kategorii uchodźców należą ofiary reżimu hitlerowskiego i quislingowskiego, republikanie w Hiszpanii, wszyscy prześladowani z powodu religii, rasy i przekonań politycznych i te osoby, które wyemigrowały w czasie wojny i nie mogą lub nie chcą obecnie oddać się pod opiekę własnych rządów.

Województwa na Ziemiach Odzyskanych

Województwo pomorskie traci dwa powiaty na rzecz woj. szczecińskiego

WARSZAWA (ZAP). Rada Ministrów dokonała podziału administracyjnego Ziem Odzyskanych. Pewnym zmianom uległ obszar województwa szczecińskiego, które powiększone zostało o powiaty: bytowski, miastecki, sławieński i słupski, wchodzące dotąd w skład województwa gdańskiego, oraz o powiaty człuchowski i złotowski, należące dotychczas do województwa pomorskiego.

Równocześnie powołano na okres przejściowy ekspozytury Urzędów Wojewódzkich: poznańskiego w Gorzowie, szczecińskiego w Szczecinku, śląskiego w Opolu i wrocławskiego w Bolesławcu.

Czy sprawą traktatów pokojowych zajmie się ONZ?

PARYŻ (ms). Na posiedzeniu 4 ministrów spraw zagranicznych, Byrnes oświadczył, że jeżeli zawarcie traktatów pokojowych na konferencji paryskiej nie powiedzie się, należy tę sprawę powierzyć ONZ, aniżeli załatwiać ją na konferencji 21 państw.

Specjalna służba informacyjna „IKP"

na procesie Greisera w Poznaniu

Proces arcykata Wielkopolski, Artura Greisera, w Poznaniu, będzie jednym z najważniejszych wydarzeń następnych tygodni. „Ilustrowany Kurier Polski" informować będzie o procesie wszechstronnie. W tym celu zorganizowaliśmy specjalną służbę informacyjną. Już od piątku znajdzie Czytelnik obszerne relacje z procesu, który wywoła wielkie zainteresowanie nie tylko w Polsce, ale na całym świecie.

Skutki katastrofy mostu w Fordonie

Transporty UNRRA dla Poznania i Bydgoszczy stanęły

GDYNIA (m). W dalszym ciągu rozprowadzanie towarów UNRRA przywożonych do Gdyni statkami zagranicznymi miało odbywać się przy pomocy barek w głąb kraju Wisłą i Wartą. Obecnie sytuacja na pewien czas zmieniła się, ponieważ ruch barek został zahamowany z powodu zatarasowania Wisły przez zwalenie się mostu w Fordonie. W porcie gdyńskim stoją trzy barki załadowane towarami, które miały odejść do Poznania i Bydgoszczy. Barka „Gloria" posiada na swoim pokładzie 112 t racji wojskowych i soku pomidorowego. Barka „Pomorzanka" wiezie 96,011 kg racji wojskowych i soku pomidorowego. Obie te barki były przeznaczone dla miasta Poznania. Barka „Julianna" jest załadowana racjami wojskowymi i sokiem pomidorowym w ilości 95,759 kg, przeznczonymi dla miasta Bydgoszczy. Towary te będą musiały leżeć w porcie do czasu oczyszczenia Wisły.

Ameryka odwołuje swego ambasadora przy Watykanie

WASZYGTON (PAP). Prezydent Truman potwierdził na konferencji prasowej pogłoski, że Ambasador Stanów Zjednoczonych przy Watykanie Myron Taylor zostanie odwołany zaraz po podpisaniu traktatu pokojowego z Włochami. Prezydent oświadczył, że prezydent Roosevelt wysłał w swoim czasie Taylora do Watykanu w misji pokojowej. Obecnie zadania te zostały spełnione i prezydent Truman nie zamierza zastępować Taylora kimś innym.

13000 zakazanych książek

LIPSK (ZAP). Zgodnie z poleceniem radzieckiego zarządu wojskowego „Niemiecka Księżnica" w Lipsku wydała „Listę literatury wyłączonej" w nakładzie 50.000 egzemplarzy. Lista obejmuje ogółem 13.000 książek i 1.500 czasopism hitlerowskich i militarystycznych. Oczyszczenie bibliotek z literatury zakazanej ma wedle nakazu Alianckiej Rady Kontrolnej zostać ukończone do 17 czerwca.

Skazanie Niemców

za znęcanie się nad Polakami

POZNAŃ. Przed specjalnym sądem karnym w Poznaniu na sesji wyjazdowej w Nowym Tomyślu toczyła się rozprawa przeciwko Gerhardtowi Helmchen, lat 52, narodowości niemieckiej. Jako kierownik polityczny partii nazistowskiej i członek organizacji SA brał czynny udział w znęcaniu się nad Polakami. M. in. pomagał w biciu Józefa Liska w czasie przesłuchania, który wkrótce potem zmarł. Brał udział w wysiedlaniu Polaków, m. in. wysiedlaniu Józefa Molendy, który wysłany na roboty do Niemiec zmarł. Poza tym zadenuncjował kilku Polaków o wrogie nastawienie do Niemców, wskutek czego wszyscy wywiezieni zostali do Niemiec i los ich dotąd jest nieznany. Wreszcie Helmchen obrzucał Polaków stekiem najrozmaitszych wyzwisk i zmuszał ich biciem do kłaniania się. Sąd za wymienione zbrodnie skazał Helmchena na 10 lat więzienia, utratę praw oraz konfiskatę mienia.

Przed tym samym sądem odpowiadał Berthold Ortlieb, lat 56. Na podstawie przewodu sądowego ustalono, że Ortlieb znęcał się nad Polakami, bił ich i dręczył nadmierną pracą, opornych względnie wzbraniających się wysyłał na roboty przy okopach. Oskarżył ponadto Antoniego Świtałę, że u niego zbierają się Polacy, wskutek czego Świtała i niejaki Chojnowski zostali aresztowani i dotkliwie pobici. Sąd po przesłuchaniu świadków skazał oskarżonego na 3 lata więzienia.

Niezwykłe zdarzenie w Nakle

Kapo w chwili aresztowania odciął sobie głowę

NAKŁO (wiad. wł.). Mieszkańcy miasta przeżyli w tych dniach niezwykłą sensację. Oto w podejrzenie zachowującym się pewnym osobniku rozpoznano niej. Schmidta, kapo z obozu koncentracyjnego w Gusen. Następstwem rozpoznania zbira hitlerowskiego stać się musiało aresztowaniem. Schmidt, ujęty przez funkcjonariuszy MO prosił ich, by go na miejscu zastrzelili. Milicja oczywiście prośbie kapo zadość uczynić nie mogła. W pewnym momencie Schmidt błyskawicznym ruchem dobył z kieszeni brzytwy, podcinając sobie gardło do tego stopnia, że głowę niemal zupełnie odciął od tułowia.

Lęk przed sprawiedliwością nakazał służalcowi przestępczej idei samemu wymierzyć karę. (g)

Kto ma pierwszeństwo

do mienia poniemieckiego?

WARSZAWA (ZAP). „Zarząd nieruchomości miejskich, winien dążyć do zatrzymania we własnej administracji tylko nieruchomości poniemieckich i opuszczonych, zapewniających całkowitą opłacalność. Należy dążyć do oddawania w dzierżawę wszystkich domów jednorodzinnych, małych domów kilkorodzinnych oraz budynków gospodarczych, sadów i ogrodów. Wszystkie obowiązki właściciela nieruchomości należy przerzucić na dzierżawcę. Pierwszeństwo w dzierżawie należy zapewnić osobom posiadającym orzeczenie odszkodowawcze PUR, uczestnikom walk o niepodległość, byłym więźniom obozów koncentracyjnych i więzień politycznych niemieckich oraz osobom posiadającym zaświadczenia odszkodowawcze, stwierdzające zupełne zniszczenie domów w Warszawie.

Min. Ziem Odzyskanych zaleca w domach kilkorodzinnych wydzierżawiać poszczególne mieszkania, a obowiązki właściciela nieruchomości przelewać na zespół lokatorski. Przy ustalaniu wysokości czynszu dla domów zniszczonych należy uwzględnić koszty odbudowy, przy czym nie mogą być one zarachowane na okres ponad 10 lat. Dzierżawcami mogą być wyłącznie stali osadnicy lub stale zatrudnieni w miejscu dzierżawy. Uwzględniać należy element ważny dla miasta ze względów gospodarczych, jak rzemiosło, drobny przemysł itp. W wypadku braku dozorcy można jego czynności przelać na lokatorów z równoczesnym przyznaniem im ulg czynszowych, nie przekraczających jednak 10% komornego.

W mniejszych miasteczkach, posiadających małą ilość nieruchomości, tworzenie przedsiębiorstwa należy uważać za niewskazane i zarząd nieruchomościami należy włączyć do zakresu spraw referatów finansowo-gospodarczych.

Dania zaprowadza karę śmierci

KOPENHAGA (ZAP). Duński minister sprawiedliwości stawił wniosek, ażeby parlament uchwalił stosowanie kary śmierci dla niemieckich zbrodniarzy wojennych.

Jeśli więc parlament prawo takie uchwali, pierwsze wyroki śmierci w Danii będą wydane na Niemców, bowiem prawo duńskie nie przewidywało wyroku śmierci w wymiarze sprawiedliwości.

Oto policjanci niemieccy

BERLIN (PAP). Pięciu policjantów niemieckich stanęło przed sądem za okradzenie składu żywnościowego wojsk okupacyjnych. Kradzieży dokonano podczas pełnienia przez policjantów służby. Dlatego też, jak oświadczył niemiecki prokurator, czynem tym „splamili" policjanci mundur policji niemieckiej. Sąd niemiecki, wziąwszy pod uwagę okoliczności „łagodzące", do których zaliczyć również młodość oskarżonych, skazał ich na kary od 4—5 lat więzienia.

4 admirałów francuskich przed sądem

PARYŻ (PAP). Przed sądem najwyższym w Paryżu rozpoczęła się w czwartek rozprawa przeciwko 4 admirałom, oskarżonym o współpracę z Niemcami i o wzięcie udziału w zatopieniu floty francuskiej w Tulonie w listopadzie 1942 r.

Radiostacja morska w Szczecinie

WARSZAWA (PAP). Port szczeciński nie posiada dotychczas własnej radiostacji morskiej, przeznaczonej do wyłącznej obsługi statków, kierujących się do portu. Ostatnio Główny Urząd Morski zakupił za granicą potrzebną aparaturę. Specjalna radiostacja morska ma być uruchomiona już w sierpniu roku bież. Zasięg stacji będzie wynosić 600 mil morskich, co pozwoli na komunikowanie się również z portami w Gdyni i Gdańsku.

Śmierć pod kołami pociągu

POZNAŃ. Śmiertelnemu wypadkowi uległ Abraham Włodkiewicz, pasażer pociągu Warszawa—Szczecin. Jadąc na zderzakach wagonu, w czasie szybkiej jazdy na odcinku Nekla—Gultowy ześliźgnął się, spadł na ziemię i poniósł śmierć na miejscu. Ofiarą wypadku zajęły się miejscowe władze oraz PCK.

„Naród swej Królowej"

Z inicjatywy Najdostojniejszego Episkopatu Polski i w nawiązaniu do Kazimierzowych ślubowań po szwedzkim zalewie — katolicki Naród Polski ofiaruje się w bieżącym roku uroczyście swej Królowej, Matce Najświętszej i Jej Niepokalanemu Sercu.

Akt ofiarowania odbędzie się w trzech etapach: 7 lipca ofiarują się parafie, 15 sierpnia ofiarują się diecezje, 8 września ofiaruje się cała katolicka Polska na Jasnej Górze w Częstochowie.

W czasach, kiedy ludzkość stanęła na przełomie dziejów, gdy nieubłagana walka między światopoglądem katolickim a światopoglądem materialistycznym doszła do największego natężenia, gdy wyznawcy i czciciele odwiecznej Prawdy twardo borykać się muszą ze wzmożonymi falami bezbożnictwa, — wydarzenia te nabierają epokowego charakteru.

Albowiem akt ofiarowania: to hołd Narodu dla swej Królowej; to wyraz miłości dla najlepszej Matki; to objaw wdzięczności za doznane dobrodziejstwa; to prośba serdeczna o łaskawe patronowanie; to ufne błaganie o czułą opiekę nad nami i rodzinami naszymi, nad Kościołem i Ojczyzną naszą; to modlitwa korna o zgodę i bratnią miłość w Narodzie, o sprawiedliwość i panowanie prawa Bożego w państwie, o pokój i Królestwo Boże na ziemi; to uznanie supremacji ducha nad materią; to zew i hasło do duchowego odrodzenia, a więc do walki ze złem i nieprawością, zarówno w życiu osobistym, jak i społecznym i państwowym; to wreszcie zapowiedź wspaniałego i ostatecznego zwycięstwa Chrystusa Króla.

Organizacją uroczystości na terenie Archidiecezji Poznańskiej zajmuje się „Komitet Ofiarowania Archidiecezji Poznańskiej Matce Najświętszej i Jej Niepokalanemu Sercu", którego sekretariat mieści się w Poznaniu, Ostrów Tumski 2 (tel. 37-39). Dalsze szczegóły podamy w swoim czasie.

Komitet Wykonawczy

Aresztowanie kierownika teatru

MONACHIUM (ZAP). Kierownik teatru w Augsburgu, Paweł Muench, został aresztowany za fałszywe wypełnienie kwestionariusza personalnego. Nie przyznał się, że był hitlerowcem. Teatr zamknięto.

Zbrodniarze z Flossenburg

MONACHIUM (ZAP). Przed sądem amerykańskim stanęło 51 SS-manów i strażników obozu koncentracyjnego Flossenburg, oskarżonych o zamordowanie 25.000 więźniów rozmaitej narodowości.

Język polski w korespondencji z Niemiec

BERLIN (PAP). Z polecenia alianckich władz wojskowych do obrotu pocztowego z zagranicą został dopuszczony obecnie język polski. Korespondencja z Niemiec może być więc wysyłana za granicę w językach angielskim, rosyjskim, francuskim, polskim i niemieckim.

Obrady Rady Teatralnej

WARSZAWA (tel. wł.). Wczoraj rozpoczęły się w Warszawie w gmachu Państw. Teatru Polskiego 3-dniowe obrady powołanej przez Min. Kultury i Sztuki — Rady Teatralnej. Po przemówieniu inauguracyjnym Min. Kultury i Sztuki Kowalskiego, wygłoszono szereg referatów. Do Rady Teatralnej powołano wybitnych przedstawicieli sztuki i nauki zw. zaw., org. społecznych, kulturalnych i oświatowych.

Doroczne posiedzenie Akademii Umiejętności

KRAKÓW (tel. wł.). Dnia 19 bm. odbędzie się doroczne posiedzenie Akademii Umiejętności. Prof. Jan Rutkowski wygłosi odczyt n. t. „Uniwersytet Połaniecki w świetle europejskich reform rolnych XVIII wieku". (W)

W Nowym Jorku pracownicy zgrupowani w związku zawodowym marynarzy powrócili do pracy po przyjęciu umowy zbiorowej, podpisanej w Waszyngtonie.

Brytyjska misja rządowa w Indiach ma ogłosić sprawozdanie, które da wyraz poglądom W. Brytanii w sprawie trudności w Indiach.

Prezydent Truman skierował do kongresu ameryk. sprawozdanie, z którego wynika, że Stany Zjedn. dostarczyły państwom sojuszniczym broni, żywności i innych materiałów na łączną sumę 50 miliardów dolarów.

Z dzisiejszych Niemiec

Prawda o „głodzie" w Niemczech

Niemcy alarmują świat, że giną z głodu. Nas oczywiście na biadolenie swoje nie nabiorą. Inaczej rzecz przedstawia się w Anglii. Tam litość dla „biednych Niemiec" jest tak uderzająca, że przekracza normalne zdolności pojmowania. A jak jest naprawdę? Na to pytanie odpowiada pewien „wybombowany" Niemiec z Osnabrück, który straciwszy dach nad głową, z konieczności mieszkać musi na wsi i nie posiada się z oburzenia, pisząc do niemieckiej szkrzynki pocztowej w radio londyńskim.

Autor listu pisze, że to, co się dzieje na wsi, trudno opisać. Chłopi, którzy przed wojną musieli ciężko pracować, by zapewnić sobie egzystencję, dziś żyją lepiej aniżeli kiedykolwiek. Kontygentów nie oddają, ze spokojem patrzą na swych głodujących ziomków w miastach i spasają zboże i pełne mleko trzodą chlewną. Jeden z chłopów z całym cynizmem autorowi listu oświadczył, że woli dać pełne mleko świni, gdyż będzie później tłuszcz. We wsi, w której autor listu mieszka, handlarz jaj buduje dom, to samo masarz i handlarz bydła, wójt modernizuje swój dom, inni stajnie, chlewy, stodoły itp. Wszyscy bowiem chcą ulokować łatwo zdobyty kapitał, a robią to na oczach uciekinierów i wybombowanych. Są przy tym niezwykle aroganccy. Takie ich postępowanie aż prowokuje do walki klasowej. — „Dajcie nam 15 dni wolnej ręki — pisze autor listu — a z tą świniarnią zrobimy porządek!"

Wieś niemiecka w ogóle dobrze wyszła z tej wojny. Działań wojennych nie zaznała, a zbombardowane są jedynie miasta i okręgi przemysłowe.

Jeden z redaktorów pisma dla rolników w radzieckiej strefie okupacyjnej „Der freie Bauer", niejaki Ende, na zaproszenie zarządu prowincji odbył podróż po Branderburgii, ażeby zorientować się w trudnościach i postępach, jakie zrobiło rolnictwo. W tej podróży znalazł się Ende również we Frankfurcie nad Odrą. Widok zniszczonego miasta i granicy na Odrze takie wzbudziły w nim refleksje:

„Granica! Przed więcej niż 150 laty, w 1792, Fryderyk II fałszywie „wielkim" nazwany, orzekł w zamku „Sans-Souci" w Poczdamie „finis Poloniae". Od tego czasu wszystkie rządy niemieckie prowadziły bardziej lub mniej agresywną politykę wrogą Polakom dla dobra chciwych wschodnio-łabskich wielkich ziemian, aż Hitler wszystkie zbrodnie niemieckiej reakcji gigantycznie zwiększył i zamienił całą Polskę w morze krwi i łez. Tutaj nad Odrą prawdziwie sobie uświadamiamy, dokąd nas w historycznym procesie wyprowadził nasz antypolonizm, antysemityzm i antybolszewizm.

Niech wszyscy mali rolnicy, rzemieślnicy i robotnicy wdłuż Odry i Nisy, którzy cierpią za zbrodnie wielkich i fałszywych wielkości każdy swój dzień zaczynają od klątwy na Hitlera i poprzedników w historii i niech skarżą się na tych wszystkich, którzy są w naszych granicach, a którzy dzisiejszemu położeniu zawinili"

Niestety — jest to głos wołającego na puszczy.

Pamięć gehenny narodowej nie może zaginąć!

Pismo nasze przekaże potomności znane Ci fakty bohaterstwa Polaków. Napisz do I. K. P.!

Sport

PROGRAM MISTRZOSTW POMORZA W ZAPASACH I PODNOSZENIU CIĘŻARÓW

Ze względu na odbywający się w Toruniu w czasie od 10 do 16 bm. Tydzień WF i PW i przepełnienie w tym czasie poszczególnych dni innymi imprezami sportowymi — Komitet Organizacyjny Mistrzostw przełożył termin mistrzostw okręgowych ciężkoatletycznych z dnia 15 i 16 bm. na dni 22 (sobota) i 23 (niedziela) czerwca br.

Program:

Sobota, 22. 6. — Podnoszenie ciężarów: wyciskanien i rwanie. Walki zapaśnicze: ćwierć i pół finały.

Niedziela, 23 6. Podnoszenie ciężarów: podrzucanie. Walki zapaśnicze: finały. — Rozdanie nagród Uroczystość 15-lecia POZA.

Zarząd Pom OZA upoważnia kpt. Jerzego Czerkaskiego-Frankiewicza również do pełnienia fukcji sędziowskiej w walkach zapaśniczych

Kalendarzyk

Poniedziałek: 17 czerwca
Katolicki: Wandy
Słowiański: Drogomysła
Historyczny: 1025 Zgon Bolesława Chrobrego. 1501 Śmierć Jana Olbrachta w Toruniu. 1696 Zgon króla Jana III Sobieskiego.

BYDGOSZCZ

Koncert Konrada Pałubińskiego (vel Pałubickiego), kierownika Oddz. Muz. Wydz. Kultury i Sztuki Urz. Woj. Pom., wzbudził duże zainteresowanie wśród społeczeństwa Młody ten kompozytor i pianista, uczeń prof. K. Sikorskiego i prof. Zb. Drzewieckiego, ma za sobą szereg pierwszorzędnych kompozycji. Koncert odbywa się w ramach Obchodu 600-lecia, którego sekcję muzyczną mgr Pałubiński zorganizował. Bilety są do nabycia codziennie w kasie Pomorsk. Domu Sztuki, Al. 1 Maja 20, w godz. 11 — 13 i 15 — 19.

Na rzecz kolonii letnich urządzonych przez RTPD wpłacono: Izba Skarbowa 3.000 zł, Ziółkowski — Toruńska 500 zł, W. Żurawski i Ska — Dworcowa 500 zł, Fabr. Motorów-Maszyn — Nakielska 129 500 zł, Fabr. Traków i Maszyn „Blumwe" 500 zł, Fabr. „Kama" 300 zł, Fabr. wyr. Metalów-Masowych — Wacław Millner 1.500 zł, Fabr. Maszyn i kotłów 1,500 zł, Hurt. Towarów Włók. Nozdrzykowski 100 zł, „Jupiter" 200 zł, Fabr. „Alfa" 2.000 zł, Fabryka „Fema" 1.000 zł. Ofiarodawcom Zarząd RTPD składa serdeczne podziękowanie i prosi Społeczeństwo o dalsze składanie ofiar w redakcjach pism wzgl. do Miejsk. Oddz. RTPD, Al. 1 Maja 88.

Byli harcerze! Byli członkowie 7 drużyny harcerzy im. J. K. Chodkiewicza w Bydg. proszeni są w związku z uroczystościami jubileuszowymi z okazji 25-lecia istnienia „Siódemki" w dniach 22 i 23 bm., o podanie swych adresów do Kom. Ośr. Harc. w Bydg. (Libelta 8), lub na ręce hm. Eug. Szulca (Wały Jagiell.) 15/1 pt.

Co? gdzie? kiedy?

TEATR POLSKI
Poniedziałek: Ziemia nieludzka.
Wtorek: Ziemia nieludzka.

TEATR POWSZECHNY
Poniedziałek, wtorek: Nieczynny.

TEATR BŁĘKITNY W RDK
Poniedziałek i wtorek: Czar nocy letniej.

POMORSKI DOM SZTUKI
Wtorek: g. 19 Konrad Pałubiński. **Wystawa Prac Związku Polskich Artystów Plastyków Okr. Pomorskiego** otwarta codziennie od g. 10—13 i od 15—18. Wstęp 5 zł.

TEATRY ŚWIETLNE
Orzeł: Biały Muzyn, **Pomorzanin:** Kwiat miłości, **Polonia:** Piękna płeć, **Wolność:** Płomień nie zgasł, **Bałtyk:** Cyrk.

NAJWAŻNIEJSZE TELEFONY

Komenda miasta M. O.	23-47
Pogotowie Ratunkowe	10-00
Straż Pożarna	11-11
Międzymiastowa	00

DYŻURY APTEK
Piastowska — ul. Śniadeckich 51, **Przy Placu Teatralnym** — ul. Jagiellońska 29.

Przy dźwiękach marsza

defiluje przyszłość Narodu

BYDGOSZCZ (b). Z inicjatywy Kuratorium Okr. Szk. Pom. a staraniem Kom. Org. „Dni dziecka przedszkolnego" z instruktorką p. Poskoczymową na czele, odbyły się w Bydgoszczy uroczystości „Dnia Dziecka Przedszkolnego". Celem ich było zainteresowanie szerszych mas społeczeństwa z ideą wychowania przedszkolnego i zapoznanie z życiem przedszkól bydgoskich. W niedzielę około godz. 10 wyruszył przy dźwiękach orkiestry kolejowej długi pochód wychowanków, budząc wielkie zainteresowanie wśród przechodniów. W takt marsza przemaszerowały dzieci Al. 1 Maja, poczym nastąpiło rozwiązanie pochodu.

W południe nastąpiło uroczyste otwarcie wystawy prac wychowanków w przedszkolu im. Marii Werycho przy ul. Jagiellońskiej 20. Otwarcia dokonał insp. szkolny Framkowski, który zarazem wygłosił krótkie przemówienie. Wystawa obejmuje prace dzieci od lat —7, wykonane bądź samodzielnie, bądź też pod kierunkiem nauczycielek. Powszechną sensację budziły prace dzieci, wykonane z różnokolorowej gliny jak i „miasteczka" z pudełek od zapałek.

NAJBLIŻSZA ŚRODA LITERACKA

Najbliższa środa literacka (19. 6. br.), g. 19, zostaje poświęcona twórczości Maksyma Gorkiego w związku z przypadającą dziesiątą rocznicę śmierci wybitnego przedstawiciela realistycznej powieści w literaturze europejskiej. Różnorodną i głęboką twórczość Gorkiego, której silny ton społeczny przypomina naszego Żeromskiego oraz drogę życiową pisarza omówi Aleksander Dzienisiuk.

Odczyt przeplatany będzie recytacjami w wykonaniu artysty Teatru Polskiego — Zbigniewa Przeradzkiego.

Z notatnika reportera

Właściwej władzy pod uwagę! Przed domem przy ul. Toruńskiej 16, maszt, utrzymujący przewody sieci elektrycznej czy telefonicznej, umocowany jest stalową liną ukośnie biegnącą od jego szczytu do chodnika. Lina stanowi duże niebezpieczeństwo dla przechodniów w porze nocnej i spowodować może poważne okaleczenie twarzy. Należałoby usunąć niebezpieczeństwo przez umocnienie masztu drogą osadzenia liny w murze kamienicy na wysokości piętra. (ea)

Jubileusz 25-lecia „Siódemki"

Znana w Bydgoszczy, harcerska „Siódemka" obchodzi w dniach 22 — 23 bm. 25-lecie swego istnienia. Siódma drużyna harcerzy im. J. K. Chodkiewicza, założona w czerwcu 1921 r., na przestrzeni 25 lat wychowała dzielny zastęp obywateli, świadomych swych obowiązków wobec Boga, Ojczyzny i bliźnich.

Z dumą patrzy dzisiaj „Siódemka" na plan swej pracy i pełna wiary w lepsze jutro, pracuje nad dźwignięciem wzwyż Polski wielkiej i potężnej.

Program uroczystości jubileuszowych jest następujący:

22 bm., zjazd b. Siódemkarzy z całej Polski, g. 18 złożenie przez zastępy kwiatów na grobach zmarłych członków drużyny. Godz. 20. Apel poległych na Cmentarzu Bohaterów na Wzgórzu Wolności z udziałem przedstawicieli bratnich drużyn, gości i b. Siódemkarzy.

23 bm. — g. 7, zbiórka drużyny w harcówce (przy Eksp. Tow.), g. 7.30, zbiórka całego Ośrodka Bydgoskiego oraz gości na ul. Libelta, g. 8, uroczysta msza św. w kościele św. Piotra i Pawła, poświęcenie sztandaru ofiarowanego przez społeczeństwo, g. 10, defilada na placu Wolności, g. 11, Akademia w RDK, składanie życzeń, wbijanie gwoździ pamiątkowych, przemówienia i występy artystyczne, g. 13, wspólny obiad dla gości, b. Siódemkarzy i drużyny, g. 15, wspólny wyjazd parostatkami do Brdyujścia z orkiestrą, dancing, ognisko harcerskie, g. 23, zakończenie uroczystości.

Nasze recenzje

PIĘKNA PŁEĆ
(KINO POLONIA)

Film poświęcony pamięci kobiet, które zadokumentowały swą miłość do ojczyzny bezimienną i pełną poświęcenia pracą. Ochotnicza Służba Kobiet angielskich jest wdzięcznym tematem, który też został przez twórców opr. z sercem i stał się być wyrazem wdzięczności dla młodego pokolenia, które przeszło chrzest wojenny.

Siedem typów dziewcząt, indywidualnych, ogromnie odmiennych temperamentem złączył rygor wojskowy i praca. Drobne troski, samozaparcie się, nadzieje i zawody — wszystko przedstawiono tak niecodziennie, tak bardzo filmowo. I wszystko przykuwa uwagę od początku do końca. W ogniu walk bezpowrotnie zginęło lekceważenie pracy kobiecej w wojsku. Żołnierz widzi w niej kolegę, któremu przyświeca ten sam cel — obrona i walka aż do zwycięstwa.

Dzięki doskonałej reżyserii i ogromnie swobodnej grze młodych aktorek film spełnia dobrze swoje zadanie.

Z życia ORGANIZACJI BYDGOSKICH

W Bydgoszczy odbyło się zakończenie pierwszego kursu dla członków Spółdz. Pracown. Miejskich. W kursie prowadzonym przez dyr. mgr Witka oraz kier. Oddz. Zw. Rew. Spółdz. RP Pietraki udział wzięło 40 słuchaczy — pracowników Zarz. Miejsk. Przedmiotem kursu były wykłady na tematy spółdzielczości, księgowości, nauki handlu, prawa i korespondencji. Słuchacze, pogłębiwszy swoje wiadomości, staną się pełnowartościowymi współczynnikami ruchu spółdzielczego, który w Polsce demokratycznej odgrywa wybitną rolę.

Zapisy do szkół średnich w Bydgoszczy

Szkoły średnie ogólnokształcące w Bydgoszczy rozpoczęły przyjmowanie zapisów do klas II—IV gimnazjum i I kl. liceum.

Wobec szczupłej ilości wolnych miejsc kandydaci do II kl. gimnazjalnej poddani będą egzaminowi sprawdzającemu z jęz. polskiego, obcego, matematyki, historii, przyrody i geografii.

W roku szkolnym 1946/47 klasy I licealne otwarte będą według następującego planu: Dla młodzieży męskiej: Wydz. humanist. (klasa normalna i o ustroju semestralnym) w I Państw. Lic. i Gimn. Męskim (Plac Wolności 9). Wydz. mat.-fiz. i przyrodn. (klasa normalna) w Miejskim Lic. i Gimn. Męskim im. M. Kopernika (ul. Staszica 4). Dla młodzieży żeńskiej: Wydz. human. i przyrodn. (klasa normalna i o ustroju semestralnym) w II Państw. Lic. i Gimn. Żeńskim, ul. Grodzka 18. IV Państw. Gimn. Żeńskie mieszczące się w gmachu przy ul. Staszica 4 klasy licealnej nie otworzy. Kandydaci do I kl. licealnej wszelkich typów poddani będą egzaminowi sprawdzającemu. Egzaminy tak do klas gimn. jak i licealnych we wszystkich zakładach rozpoczną się 1 lipca o g. 9.

Dyrekcja Państw. Lic. Pedagogicznego przy ul. Seminaryjnej uruchomi z nowym rokiem szkolnym 8-klasową powsz. szkołę ćwiczeń, a dla kandydatów nauczycieli przewiduje następujące drogi kształcenia: a) 2-letnie Lic. Pedag. dla kandyd. z nieprzekroczonym 21 r. życia, którzy ukończyli gimn. (mała matura), b) 1/2-roczny kurs pedag. dla kandyd. z małą maturą, którzy przekroczyli 20 r. życia. Ukończenie tego kursu uprawnia do nauczania w szkołach powsz. jednak kandyd. w czasie swej pracy zawodowej będą musieli uzupełnić swoje wykształcenie, c) 1/2-roczny kurs pedag. dla kandyd. z ukończonym lic. ogólnokształcącym lub zawodowym (pełna matura), ukończenie którego da pełne kwalifikacje zawod., d) 2-letnie gimn. o ustroju semestralnym (jedno półrocze o progr. jednej kl. gimn.), która ma dać przygotowanie do 2-letniego Lic. Pedag. Do kl. I gimn. przyjmować się będzie młodzież z ukończoną kl. VI szkoły powsz., do kl. II z ukończoną kl. VII szkoły powsz. Sekretariat Państw. Lic. Pedag. w Bydgoszczy przyjmuje zapisy do klas gimn., lic. i na kursy pedag., udzieli zainteresowanym informacji na miejscu. Terminy egzaminów wstępnych zostaną podane do wiadomości w odpowiednim czasie.

Kronika sportowa

Gdańsk bije Pomorze w lekkoatletyce 75:69

Zapowiedziany trójmecz lekkoatletyczny Poznań — Gdańsk — Pomorze ograniczył się z racji nieprzybycia zespołu poznańskiego do pojedynku dwóch ostatnich zespołów. Zwycięstwo odniósł Gdańsk, bijąc Pomorze w stosunku 75:69 pkt.

Z osiągniętych wyników na specjalne wyróżnienie zasługują czasy osiągnięte przez Osińskiego i Kielasa w biegu na 5000 m, które są najlepszymi tegorocznymi wynikami w tej konkurencji. Poza tym świetny wynik osiągnął Mikrut w oszczepie. Szczegóły podamy w jutrzejszym numerze.

Brda—Chojniczanka 8:2

Zwycięstwo Brdy zupełnie zasłużone, choć może nieco za wysokie. Przez cały przebieg meczu drużyna bydgoska miała przewagę. Goście podchodzili pod bramkę tylko zrywami, zaprzepaszczając zresztą kilka sytuacyj do uzyskania korzystniejszego wyniku. Najsłabszymi punktami obu drużyn byli bramkarze. Po przerwie Brda gra w dziesiątkę, bez kontuzjowanego Grendy. Kolejarze bydgoscy we wszystkich liniach na ogół dobrzy. Mogliby nareszcie pomyśleć o zastąpieniu stróża swej „świątyni" jakimś młodszym graczem.

Polonia—Orlęta 4:1

Do meczu o mistrz. A kl. stanęły obie drużyny w mocno osłabionych składach, co oczywiście odbiło się na poziomie gry. W drużynie Orląt grało kilku juniorów, Polonia wystąpiła bez Michalskiego, Kołodziejczyka, Sybilli, Iżeli i Brzechwy. Słabiutki tym razem. Zgodziński statystował zaledwie na boisku.

Do przerwy Orlęta miały więcej z gry, przeważając wyraźnie w polu. Dopiero po przerwie, dokonawszy pewnych przesunięć, Polonia dochodzi do głosu, coraz wyraźniej góruje nad słabnącą drużyną gości. Mecz dla Polonii wygrał właściwie Wesołowski — strzelec wszystkich bramek. Graczowi temu można wróżyć piękną przyszłość, jeżeli tylko nie ustanie w pracy nad sobą. Poza Wesołowskim w Polonii wyróżnił się Urbański w pomocy i Majchrzak. U Orląt najsłabszym punktem była obrona.

MIERZĄ SIĘ RAKIETY INOWROCŁAWIA I BYDGOSZCZY

Wniedzielę na kortach MKS, przy ul. Zamojskiego, rozegrane zostało spotkanie tenisowe między Inowrocławiem a Bydgoszczą. W pierwszej grze Słabolepszy (Bydg.) pokonał Zamęckiego (Inowr.) w stos. 7:9, 6:2, 6:1. W grze podwójnej panów, para Stęszewski — Szumiński (B.) odniosła zwycięstwo nad Cereckim i Małeckim z Inowrocławia. Wyniki poszczególnych setów: 6:4, 4:6, 6:2.

KS „SPD" — GIMN. KUP. 10:6

Rozegrane w ub. sobotę zawody bokserskie zakończyły się wynikiem 10:6 dla SPD. Wyniki: w nadprogramowej w. koguciej Czajkowski (SPD) wypunktował Ofczyńskiego (SPD), w papierowej w. o. punkty uzyskał Żurawski (SPD), a Kłobuchowski (SPD) zremisował z Gnictem, w koguciej Namrych (SPD) wygrał z Wittelsheimem, w piórkowej I Gmura pokonał Waśniewskiego, w piórkowej II Rybak (SPD) przegrał do Bigońskiego, w lekkiej Brandt (SPD) pokonał Matuszewskiego, w półśredniej Kaczor (Gimn) wygrał z Malakiem, w średniej Różański (SPD) zremisował z Suligowskim. Sędziował Rozmarynowski.

Wrażenia teatralne

Ziemia nieludzka

Dramat w 3 aktach Fr. de Curela

François de Curel (1854—1928) to nie tylko zręczny producent dowcipnych sztuk bulwarowych, jakich Francja posiada tuzinami na użytek własny i na eksport. Autor „Ziemi nieludzkiej" jest dramatopisarzem o odrębnym, trudnym do zdefiniowania obliczu. Nie sposób go przyczepić do jakiejś szkoły i wtłoczyć w przyjęte ramki klasyfikacyjne. Niektórzy krytycy wyznaczają mu miejsce obok Claudelle, widzą w nim dramaturga podobnej miary co Shaw albo Pirandello. Problematyka psychologiczna i dociekliwość wobec tajemnic życia stanowi u autora głośnego swego czasu „Tańca przed lustrem" dominującą cechę.

Niestety nie odczuje tych walorów widz „Ziemi nieludzkiej". Przynajmniej nie odczuje w pełni. „Ziemia nieludzka" jest bowiem niewątpliwie sztuką teatralnie efektowną, zabarwioną sensacyjnie, bardzo zręcznie napisaną, ale — co tu owijać w bawełnę! — bardzo bliską melodramatowi. Powstała po pierwszej wojnie światowej, w okresie pewnego wyczerpania talentu u sędziwego autora i w atmosferze mody na sztuki z tematyką wojenną i łezką patriotyczną. A jednak i w „Ziemi nieludzkiej", tej może dziś najaktualniejszej, lecz najmniej charakterystycznej sztuce znakomitego dramaturga, znać błyski i lśnienia naprawdę wielkiego talentu.

W sytuacji tak wyjątkowej, że aż prawie graniczącej z bajką spotykają się pod jednym dachem księżniczka pruska i szpieg francuski, syn wieśniaczki alzackiej. Od początku przedstawia się sytuacja dla obojga niedwuznacznie. Jedno drugiemu pragnie i powinno skoczyć do gardła — lecz „serce i ręka nie zawsze idą w parze". Trzeba unieszkodliwić niewygodnego świadka, lecz dziwna, niesamowita miłość paraliżuje mordercze zamysły zarówno pruskiej księżniczki jak francuskiego szpiega. Paweł uwodzi „Jej Wysokość", chcąc zmusić do milczenia tak niebezpiecznego świadka. Czujemy jednak, że ten sposób „unieszkodliwienia" pięknej Niemkini jest tylko wybiegiem przed samym sobą, aktem kapitulacji pod naporem uczucia i żądzy. Spowodowałby zresztą nieudanie się ważnej misji szpiega, gdyby nie heroiczny czyn matki Pawła.

W „Ziemi nieludzkiej" spotykamy się, zwłaszcza w II akcie, z świetną dialektyką, lecz **najwięcej zastanawia w sztuce Curela to, co oscyluje między zdaniami, sugerowane raczej niż wypowiedziane.** W atmosferze odcinka przyfrontowego w obliczu śmierci ludzie przestają myśleć normalnymi kategoriami, opadają z nich wdrożone im od dziecka światopoglądy i konwenanse. W oparach krwi rodzą się uczucia o zabarwieniu perwersyjnym... Miłość i nienawiść wiodą dziki tan, a nad wszystkim, góruje nakaz patriotycznego obowiązku — tu jednoznaczny z nakazem mordowania wroga... Ziemia zaiste nieludzka...

Role głównych bohaterów, którymi stoi sztuka Curela, zostały napisane dla wirtuozów sztuki aktorskiej. Popadłbym w przesadę, gdybym grę **Niczewskiej** (księżniczka) i **Strzeleckiego** (szpieg Paweł) nazwał wirtuozostwem, jednakowoż interpretacja postaci była — jako całość — dostatecznie wnikliwa, by dać odczuć widzom fosforescencję uczuć psychicznych, zrodzonych w niezwykłych okolicznościach. **Krzywicka** doskonale odtworzyła postać starej, patriotycznej Alzaczki, poświęcającej siebie dla dobra Francji. W rolach epizodycznych wystąpili Lochman, Januszkiewicz (zbyt sztampowaty lejtnant pruski) i anonimowa pani (bardzo dobry debiut w roli Anny). Dekoracje udatnie odtwarzały wnętrze chaty alzackiej i stwarzały odpowiedni nastrój.

Jan Piechocki

Na radiowej fali

ROZGŁOŚNIA POMORSKA
Wtorek 18 czerwca

5.57 — Progr. og.-polski. 7.05 — Progr. na dzień bież. 7.10 — Program og.-polski. 8.30 — Wiad. miejsc. 8.35 — Dykt. progr. dla radiow. 8.45 — Konc. życz. 11.15 — Konc. rekl. 11.30 — Aud. dla szkół „Wędrówki ryb" opr. J. Jacyna. 11.45 — Pog. aktualna F. Bzamowej. 11.57 — Progr. og.-polski. 14.40 — Aud. słowno-muz. dla młodz. w opr. Z. Ławęskiej. 15.15 — Aud. dla młodz. w opr. J. Krzemińskiego. 15.35 — Pog. „W świetle lampy" opr. C. Nowicki. 15.45 — Inf. miejsc. 16.00 — Program og.-polski. 21.00 — Kwadr. speakera. 21.15 — „W 10-tą rocznicę śmierci Maksyma Gorkiego" opr. mgr A. Dzienisiuk. 21.30 — Rec. fortep. O. Iłłowickiej 21.55 — Kron. dnia. 22.00 — Progr. og.-polski. 22.30 — Transm. konc. okr. jazz. Stroma z kaw. „Tęcza". 23.00 — Progr. og.-polski. 23.35 — Konc. życz. 24.00 — Zak. aud.

Szkoła Sztuk Plastycznych

kuźnią talentów pomorskich

(x) W ciągu koszmarnego, sześcioletniego okresu okupacji poniosło Pomorze może najwięcej strat,. Całkowita lekwidacja polskich uczelni, wywóz tysięcy młodzieży do fabryk i na rolę, bezapelacyjne tępienie polskości na tych ziemiach doprowadziło do zamarcia nauki i kultury polskiej. Tu i ówdzie zdarzały się sporadyczne wypadki tajnego kształcenia się, lecz czujne oko gestapa niemieckiego szybko likwidowało w zarodku powstające ognisko polskości. Słowo polskie zginęło z ulic, a mówiono szeptem, nie mogło spełniać swego zadania.

Po odzyskaniu niepodległości i stworzeniu szkolnictwa, najwyższe władze zwróciły baczną uwagę przede wszystkim na steroryzowane i ociekłe krwią Pomorze. Tu założono specjalne szkoły, specjalne klasy przygotowawcze i specjalne kursa wieczorowe dokształcające, dając tym sposobem pokrzywdzonej przez los młodzieży pomorskiej możność odrobienia 6-letniej luki.

Pomorze zdobyło wiele szkół zawodowych, Uniwersytet, a największym dowodem sympatii i zrozumienia tutejszych potrzeb było przychylne ustosunkowanie się władz do projektu założenia w Bydgoszczy Szkoły Sztuk Plastycznych.

Dzięki inicjatywie ludzi, reprezentujących sztukę pomorską, przy współpracy woj. pom. W. Wojewody, wicewoj. Felczaka oraz prez. Twardzickiego można było w stosunkowo krótkim czasie projekt zrealizować. Dzisiaj Szkoła Sztuk Plastycznych posiada piękny gmach, stałą wystawę oraz skromne ale estetyczne klasy szkolne, z których wyjdą przyszłe pokolenia malarzy, rzeźbiarzy i plastyków.

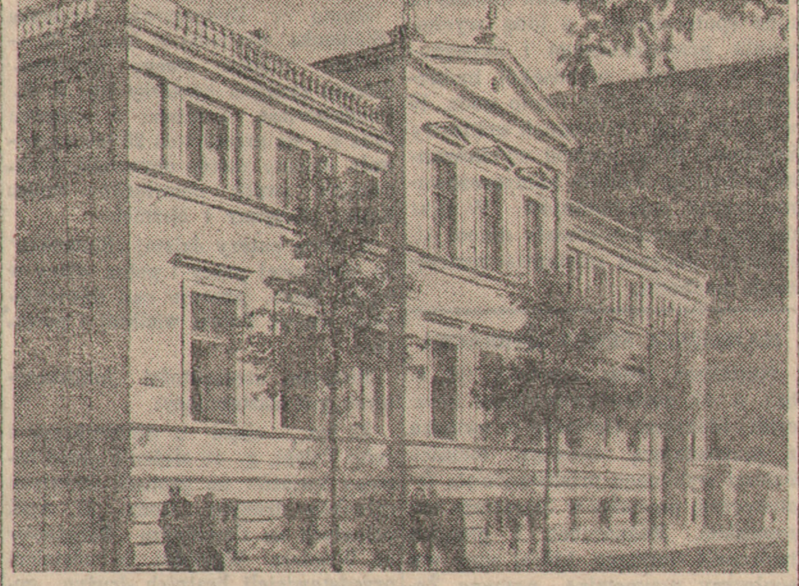
Woj. Pomorskie ma obecnie dwie uczelnie artystyczne: Wydział Sztuki przy Uniwersytecie Toruńskim oraz Szkołę Sztuk Plastycznych w Bydgoszczy. Głównym zadaniem szkoły jest umożliwienie utalentowanej młodzieży pomorskiej rozwinięcia swych zdolności i przygotowanie jej do studiów akademickich oraz kształcenie artystyczne i techniczne pracowników sztuki stosowanej i rzemiosł artystycznych. Dzięki regulaminowi szkoły, udostępniono przystęp wszystkim zdolnym jednostkom, pragnącym dokształcić się w kierunku artystycznym.

Przed kilku dniami odbyła się wizytacja Delegacji Departamentu Plastyki Min. Kult. i Sztuki i na skutek przychylnej oceny, zostanie Szkoła niebawem upaństwowiona.

Zasadniczo posiada Szkoła podwójny charakter, gdyż ma uczni stałych, pracujących w poszczególnych pracowniach od rana do wieczora oraz kursistów, którzy zapisali się tylko na poszczególne działy wieczorowe. Razem liczba uczni doszła do cyfry 200, z tego na stałych przypada 60.

Szkoła składa się z działów: studium rysunku z natury, który jest podstawowym. Studium prowadzi prof. Mokrzycki; studium malarstwa z natury — prof. M. Turwid, wieczorowe kursy rysunków, podzielono na 3 grupy według uzdolnień — Mokrzycki, Biedowicz i Czarnocki. Kompozycję brył i płaszczyzn — Zofia Ałaszewska, historię sztuki — prof. J. Remer i mgr. E. Krygier, perspektywę — Józef Kozłowski, starszy asystent Uniwersytetu Toruńskiego, który będzie z rozpoczęciem nowego roku szkolnego prowadził architekturę wnętrz.

To są działy, które muszą przejść wszyscy uczniowie szkoły. Natomiast do poszczególnych, indywidualnych kursów należą: grafika, pod kierunkiem Stan. Brzęczkowskiego i Józefa Nyka, ceramika — prof. por. Pawełko, tkactwo, haft, koronka, galanteria i moda — Jadw. Daszkiewiczowa i Lutyńska, sztuka reklamowa, w skład której wchodzą: liternictwo, wystawy sklepowe, plakaty reklamowe — Jadwiga Szyszko.

Pomorski Dom Sztuki w Bydgoszczy

Do cieni szkolnych, których od razu usunąć dyrekcja pod kier. prof. M. Turwida nie jest wstanie, należy przede wszystkim brak pieców ceramicznych i warsztatów tkackich. Jak wiadomo więzienie w Fordonie słynęło przed wojną z wyrobów tkackich i posiada kompletne urządzenie takich właśnie warsztatów. Dzisiaj Szkoła, przy poparciu Min. Kultury i Sztuki czyni gorące starania w kierunku otrzymania tych warsztatów, jednakże, — jak dotąd — kołatania nie odniosły żadnego skutku. Warto, aby czynniki decydujące miały głównie na względzie dobro Pomorza, a więc i Szkoły i bez zbyt wielkich trudności biurokracyjnych, przydzieliły te warsztaty Bydgoszczy. Potrzebna jest także odpowiedniej wielkości dobrze wyposażona pracownia.

Na ogół komplet uczni składa się z chętnego i rwącego się do pracy elementu, który jednak mocno musi się borykać z losem. Młodzież żyje w ciężkich warunkach finansowych, pragnie się wybić, a nie ma ku temu odpowiednich funduszy. Dla najbardziej potrzebujących daje Op. Społ. obiady. Brak internatu hamuje przypływ uczni z prowincji, z których nie wszyscy mogą sobie pozwolić na mieszkanie prywatne. Z końcem czerwca odbędzie się uroczyste zakończenie półrocza.

Oglądamy poszczególne pokoje. Dużo jest darów społeczeństwa, biedna jest jeszcze biblioteka szkolna. Wszystkie działy mają swoje oddzielnie pokoje, a więc studium malarstwa dekoracyjnego, rysunki wieczorowe połączone są z dużą salą wykładową, w dziale sztuki reklamowej rozpoczyna się ruch od godz. 16. Poza tym skromne, ale konieczne umeblowanie posiadają klasy tkactwa, grafiki i studium kolorów z oknami w suficie.

Początkowo trudności były wielkie; brak było papieru, farb i pendzli. Wiele inicjatywy wykazuje Spół. Art. „Rzut", która stara się wszelkie usterki usunąć.

Wszyscy wykładowcy należą do Zw. Polskich Artystów Plastyków. Wszyscy pracują intensywnie, z całym poświęceniem dla dobra sprawy pomorskiej, aby tej młodzieży, która przez tyle lat była pozbawiona przystępu do nauki, umożliwić korzystanie z doświadczenia, rutyny i wiedzy tych, których imię jest już nierozerwalnie złączone z tą ziemią.

„PRAWO ADMINISTRACYJNE WZARYSIE"

Nakładem Pom. Inst. Wydawn. ukaże się wkrótce praca prof. nauki administracji i prawa adm. na Wydz. Prawno-Ekonom. UMK — Witolda Reissa pt.: „Prawo Administracyjne w zarysie" Cz. I. „Nauka Administracji". Książka ta obok swego przeznaczenia jako podręcznik naukowy dla wydz. prawno-ekonomicznych uniwersytetów i liceów administracyjnych — ma na celu: zaznajomienie urzędników, pracujących w administracji państwowej i samorządowej z zasadami teorii prawa, niezbędnymi do stosowania i wykładni dominujących ustaw i rozporządzeń, tudzież zapoznanie urzędników z obiegowymi terminami i pojęciami prawniczymi.

Będące już w opracowaniu dalsze tomy „Prawa Administracyjnego" obejmują organizacje wszystkich urzędów państwowych i samorządowych. Cena nie przekroczy 200 zł.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Bydgoszcz, ul. Marsz. Focha 20
DZIAŁ OGŁOSZEŃ, ul. Jagiellońska 2 (pod arkadami)
DRUKARNIA „I. K. P." ul. Dr. Emila Warmińskiego 14
Za niedoręczenie pisma spowodowane wyższą siłą nie odpowiadamy. Rękopisów nie zamówionych Redakcja nie zwraca. Za dział ogłoszeniowy Redakcja nie odpowiada

ODDZIAŁY „ILUSTROWANEGO KURIERA POLSKIEGO" W WIELKICH MIASTACH POLSKI
PODODDZIAŁY W WIĘKSZYCH MIASTACH
AGENTURY NA PROWINCJI
DLA POSZCZEGÓLNYCH ZIEM POLSKICH ODRĘBNE WYDANIA „IKP"

OGŁOSZENIA: Drobne po 8 zł za słowo. Poszukiwanie rodzin i pracy 3 zł za słowo. Minimalna opłata za 10 słów.
Ogłoszenia milimetrowe: W tekście 30 zł. Za tekstem 12 zł. Urzędowe i przetargi 12 zł. Nekrologi 10 zł. Tabelaryczne i bilanse 18 zł za 1 mm. Niedziele i święta 50% drożej.
Za terminowe zamieszczanie ogłoszeń administracja nie odpowiada

Drukiem Zakładów Graficznych Państwowych Zakładów Wydawnictw Szkolnych w Bydgoszczy, ul. Jagiellońska Nr 1 E-11797